

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2017/18:1

Fredagen den 22 september

---

§ 1 Allmänna frågor

Statssekreterare Oscar Stenström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 20 juni 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 25 september 2017

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Välkomna till EU-nämndens sammanträde! Jag säger också välkommen till statssekreterare Oscar Stenström.

Vi bötjar med återrapporten från mötet i allmänna rådet den 20 juni 2017.

Finns det något utöver det skriftliga att redovisa från statssekreterarens sida?

Anf. 2 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Svar: nej. Jag kan bara skicka med att handelsministern befinner sig i Sydkorea, och det tror jag att riksdagen tycker är bra. Det betyder att EU-ministern inte finns med oss här i dag, och det är därför som jag sitter här.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Då är det fört till protokollet, så att alla vet det också i framtiden.

Vi lägger återrapporten till handlingarna och övergår till information och samråd inför mötet i rådet den 25 september. Första punkten på dagordningen är nr 4, Presentation av det estniska ordförandeskapets prioriteringar.

Anf. 4 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Under denna dagordningspunkt kommer nuvarande estländska ordförandeskap, som har varit igång ett tag, att säga några ord om sina prioriteringar inför perioden som löper fram till den 31 december i år. Det är en sedvanlig information, och ingen diskussion förväntas.

Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi informationen till handlingarna och övergår till dagordningspunkt 5, Förberedelser inför Europeiska rådet den 19–20 oktober 2017.

Anf. 6 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Nu gäller det framtid. På dagordningen för Europeiska rådets möte den 19–20 oktober finns följande punkter:

Först och främst ska Europeiska rådet återkomma till migration. Europeiska rådet ska diskutera framsteg i arbetet med att minska irreguljära migrationsflöden längs alla rutter och förstärka detta arbete.

Vidare väntas stats- och regeringscheferna besluta om ytterligare åtgärder från EU och dess medlemsstater för att stärka samarbetet med UNHCR och IOM men även med ursprungsländerna och transitländerna. Europeiska rådet förväntas också verka för att påskynda ett genomförande av det gemensamma asylsystemet.

Vid mötet i oktober kommer rådet också att rikta blicken mot EU:s digitala agenda för att diskutera hur EU bättre kan ta till vara de möjligheter som vår digitala revolution faktiskt erbjuder. Till grund för diskussionen kommer en rapport som den estnische premiärministern Jüri Ratas tar fram. Den förväntas ske på basis av det digitala, informella toppmöte som äger rum nästa fredag i Tallinn. Europeiska rådet i oktober blir också ett bra tillfälle att följa upp framstegen inom den digitala inre marknaden.

Europeiska rådet förväntas också ta upp frågor om yttre säkerhet och försvar, då närmaste bestämt framstegen i juni om det beslutade permanenta strukturerade försvarssamarbetet PESCO.

Europeiska rådet förväntas också diskutera EU:s relation med Turkiet. Det är fortfarande tidigt i processen. Som vanligt återkommer regeringen vid samråden inför mötena i allmänna rådet och Europeiska rådet i oktober om regeringens verkliga ståndpunkter i sak. Detta är ju mer en innehållsförteckning över vad som komma skall, så att vi kan förbereda oss.

Anf. 7 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Ordförande! Vi har egentligen inga synpunkter på innehållet som sådant i nuvarande agenda. Det är viktiga frågor. Vi har däremot en fråga om Roadmap for a more united, stronger and more democratic union, som nu ligger i pipeline. Först blir det en middag nästa vecka, sedan toppmöte i Göteborg och ER-möte i december. Innan dess är det ett viktigt möte om fonderingen av EU-medel för finanskriser.

Vi undrar varför inte frågan kommer att finnas med på dagordningen vid ER-mötet i oktober. Om man ska diskutera ett mer demokratiskt EU, varför involverar man då inte de nationella parlamenten? Hur har diskussionen gått? Varför är inte frågan med på nästa ER?

Anf. 8 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Ursäkta, men jag uppfattade inte frågan.

Anf. 9 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det är viktiga frågor på agendan som vi har fått inför nästa ER. Men vi undrar varför frågan om ett mer demokratiskt Europa inte finns med på agendan vid ER-mötet i oktober. Det blir först en middag nästa vecka, sedan ett toppmöte i Göteborg i oktober och ett toppmöte i december, så det kommer att gå väldigt fort. Om man nu vill värna ett demokratiskt

Anf. 10 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! På den kommenterade dagordningen som vi fick först finns punkterna Migration, Extern säkerhet och Handelspolitiska frågor med. Nu säger statssekreteraren att också punkterna Digital agenda, Pesco och Turkiet finns med på dagordningen.

Först vill jag fråga om det finns något under punkten Pesco som vi bör känna till som handlar om försvarssamarbetet. Om det är något som har rört sig där är det viktigt att vi tidigt får information om det. Jag vet inte om den redan har gått till försvarsutskottet. I så fall får jag kolla med vår ledamot där. Men det vore ändå viktigt att få höra vad som är det stora som skulle kunna beröra Sverige just nu.

Kommer den sociala spelaren inte alls upp på Europeiska rådet?

Anf. 11 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Angående ledamot Ulrika Karlssons fråga om ett mer demokratiskt Europa försöker vi naturligtvis i alla frågor vara så demokratiska, transparenta och inkluderande som det bara går. Det är en ambition som regeringen och också kommissionen har. Kommissionens ordförande Jean-Claude Junckers tal häromveckan andades ju den ambitionen.

Det pågår ett arbete, som leds av EU-minister Ann Linde, i regeringen med att bredda våra samråd och se till att den vitbok som presenteras av kommissionen debatteras nationellt, regionalt och lokalt. Det är därför som vi reser mycket i vårt land och försöker hämta in synpunkter.

Detta arbete ska ju någon gång sammanfattas. Jag har uppfattat att det ska ske vid första Europeiska rådet 2018, men det vet vi faktiskt inte riktigt. Vi jobbar i alla fall tentativt utifrån det, men vi har inte sett det i bläck än. Regeringen återkommer självfallet i de exakta formfrågorna, om det är det man avser med ett mer demokratiskt Europa.

När det gäller Pesco, Désirée Pethrus, är det inget nytt som har tillkommit sedan det senaste mötet. Precis som du säger återkommer frågan till er via försvarsutskottet.

Huvudsyftet med Pesco är att EU ska få en bättre förmåga att genomföra gemensamma krishanteringsinsatser utanför unionens territorium. Det är ett notifieringsförfarande som ska ske med några månaders löptid, tre månader och sedan tre månader igen. Detta pågår nu i respektive medlemsstat, för det här är ju inte en gemensam EU-armé på något sätt, utan det är nationella kompetenser som ställs till EU:s förfogande och samordnas bättre.

Det är korrekt att spelaren inte kommer upp på nästa Europeiska råd.

Anf. 12 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag förstår att den här processen ligger bortom svensk kontroll, men vi tycker att det är lite allvarligt att den inte sker i öppenhet och transparens. Bara en vecka före ER i december blir det ett toppmöte om den ekonomiska och monetära unionen, och där ska man ju diskutera frågan om en gemensam finansminister. Det står till och med ”creation of” en sådan finansminister. Där bör frågan komma upp tidigare.

Jag vill skicka med att det här inte är en bra process.

Anf. 13 VICE ORDFÖRANDEN:

Statssekreteraren lyssnar.

Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag fick inget svar på ifall den sociala pelaren kommer upp. Jag trodde att du skulle svara på frågan i ditt andra inlägg.

Anf. 15 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Den kommer inte upp.

Anf. 16 JENS HOLM (V):

Jag vill instämma i det som Moderaterna har lyft fram här. Jag tycker att det är märkligt att de här frågorna inte kommer upp när det är just demokrati som är i fokus.

Anf. 17 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

EU-ministern har gett ett tydligt besked. Vi fick en vitbok från kommissionen ordförande Jean-Claude Juncker om de olika fem stegen. I sitt tal presenterade han till och med ett sjätte alternativ, som dock för mig är lite oklart. Vi satte igång ett arbete med samråd och var noga med att regeringen inte skulle ha en fast ståndpunkt och syn att komma med till nämnden eller någon annanstans för att förankra. Vi vill i stället ha en demokratisk process i vårt eget land – nationellt, regionalt och lokalt – och vill därför inte låsa oss vid en position.

Alltför ofta är vi politiker, tror jag, ganska snabba med att säga: Det är den här modellen vi vill ha. Vi vill använda öronen under en längre tid under hösten och sedan återkomma med hur vi ser på detta.

Vår information är att detta ska avhandlas under våren 2018. Därför finns det ingen anledning att sätta punkt för lyssnandeprocessen förrän mycket sent under 2017. Vi kommer att återkomma med detta och hoppas att var och en av våra organisationer deltar i den diskussion som behövs i vårt land om vilket EU vi behöver för att skapa stöd för det.

Anf. 18 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Svaret att man ska återkomma under våren duger inte. Det är lite sent eftersom man den 6 december ska prata om creation of the double-hatted European Minister of Economy and Finance. Det kan vi tycka att Sverige bör ta ställning till. Vi tycker att det är en dum idé att ha en gemensam finansminister på EU-nivå, och det är en uppfattning som vi skulle vilja att Sverige driver.

Anf. 19 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Självfallet kommer vi att återkomma i den specifika frågan. Det som jag kommenterade var ju den stora frågan om ett mer demokratiskt Europa, inte att blanda ihop med den fråga som ledamot Ulrika Karlsson ställer om en finansministerposition. Den kommer vi tillbaka till när vi ser exakt hur förslaget ser ut. Jag har inte kunnat utläsa det av JeanClaude Junckers tal eller av de dokument som vi har fått. Det

finns ingen anledning för mig att för regeringens del försöka förankra en ståndpunkt, för vi vet helt enkelt inte hur förslaget kommer att se ut.

Självfallet kommer vi tillbaka till nämnden om detta före det möte som ledamot Ulrika Karlsson pekar på.

2017/18:1

22 september

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning på denna punkt.

Vi övergår till dagordningspunkt 6, Uppföljning av Europeiska rådet.

Anf. 21 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Rådsmötet ägde rum under midsommarhelgen.

Enligt den ordning som nu föreligger i allmänna rådet kommer återigen en uppföljning att ske av tidigare möten i Europeiska rådet. Som regeringen tidigare har pekat på skapar arbetet med stärkt uppföljning av slutsatser förutsättningar för ett bättre och snabbare genomförande av överenskommelser.

Europeiska rådets möte i oktober förväntas följa upp arbetet i fråga om migration och irreguljära migrationsflöden i enlighet med slutsatserna från juni. Europeiska rådets möte förväntas också följa upp frågorna om digital säkerhet och genomförandet av den digitala inre marknadsstrategin. Vid junimötet enades stats- och regeringscheferna om att upprätta ett permanent strukturerat samarbete, Pesco. Framstegen i detta arbete förväntas avrapporteras vid oktobermötet. Vi är alltså tillbaka där vi började nyss.

Anf. 22 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Dagordningspunkt 7 heter Lagstiftningsplanering – avsiktsförklaring.

Anf. 23 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Vid rådsmötet avser kommissionen att presentera avsiktsförklaringen som skickades till rådet och ordförandeskapet i förra veckan. Medlemsstaterna kommer sedan att ges möjlighet att kortfattat och övergripande kommentera den allmänna inriktningen.

Regeringen välkomnar i stort kommissionens avsiktsförklaring. Det är positivt att kommissionen behåller fokus på de tio prioriteringar som har tagits fram för mandatperioden. EU måste leverera på de områden man åtagit sig och där det finns ett tydligt europeiskt mervärde.

Det är viktigt att utrymme ges för ett effektivt genomförande av den stora mängd initiativ och åtgärder som kommissionen redan har presenterat. Jean-Claude Juncker sa ju tydligt i sitt tal att 80 procent är presenterat och att det finns en stark ambition att så snart som möjligt lägga fram de återstående 20.

Till de förslag som regeringen tidigare välkomnat hör bland annat inre marknadsstrategin för varor och tjänster, strategin för den digitala inre marknaden, kapitalmarknadsunionen, handel för alla, migrationsagendan och genomförande av EU:s globala strategi, EUGS.

När det gäller klimat-, energi- och miljöpolitiken vill regeringen se ett skyndsamt genomförande av dessa paket fram till 2030.

Som ni känner till kommer varje enskilt initiativ som presenteras från kommissionen att bedömas och beredas på sina egna meriter. Regeringen kommer därför att få anledning att återkomma till riksdagen när de enskilda lagstiftningsinitiativen har presenterats och analyserats, vilket vi talade om nyss.

Exempel på en fråga som vi redan nu ser som lite problematisk är ett förslag inom handelspolitiken. Det gäller förslaget att på EU-nivå granska investeringar från tredjeland, så kallad investeringsscreening.

För Sverige är utländska investeringar viktiga för jobben. Vi måste stå upp mot all protektionism. I grunden anser vi att den möjlighet som vi länder redan har att granska investeringar och företags uppköp med hänvisning till exempelvis nationell säkerhet, som finns inom WTO-avtalet, räcker gott och väl.

Vi studerar för närvarande kommissionens förslag i syfte att ta fram en ståndpunkt inför de förhandlingar som väntas inledas i EU:s rådsstrukturer under hösten.

Anf. 24 TINA ACKETOFT (L):

Tack för redogörelsen!

Jag hakade såklart upp mig på just den sista frågan. Finns det någon känsla för hur de andra länderna inom EU ställer sig i frågan? Precis som ni säger är den ständigt växande protektionismen som vissa länder inom EU nu ägnar sig åt något som vi hela tiden måste motverka med kraft. Men har vi några gelikar? Vilka är de tunga parterna på båda sidor? Det är jag intresserad av att få veta.

Anf. 25 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Jag har en fråga om den sociala pelaren igen. Vi har fått en föredragning i arbetsmarknadsutskottet. Jag förstår att det inte kommer att fattas några beslut på det sociala toppmötet.

Jag undrar om statssekreteraren har några tankar om planen. Det här är ganska viktiga frågor. Det finns en oro, i alla fall hos några av oss, för att det här kan vara rättighetslagstiftning på individuell nivå. Jag vet att statsrådet Ylva Johansson sa att det inte ska bli det. Men det står mycket om rättigheter, och det kanske kan påverka EU-budgeten. Det känns viktigt.

Har statssekreteraren någon kunskap om processen, när beslut om den sociala pelaren ska fattas formellt och i vilken ordning? Jag inser att när själva pelaren är satt kommer det möjligtvis direktiv under det. Eller hur kommer det att gå till?

Anf. 26 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det här är planerade initiativ från kommissionen. Det är bra att man träffas och diskuterar prioriteringarna inom de tio prioriterade områdena. Likväl saknar vi diskussioner rent generellt inom EU, framför allt i kommissionen och i Europaparlamentet men även i rådet, om långtidsbudgeten och vikten av att prioritera en stramare budget.

När kommissionen nu kommer till rådet för att avlägga lagstiftningsplaneringen och en diskussion ska äga rum tycker vi att den svenska

sidan borde prioritera att ta tillfället i akt och framföra våra övergripande förväntningar på nästa långtidsbudget. Frågan om nästa långtidsbudget är central för EU:s framtid.

Kommissionen kommer inom några månader att presentera ett första utkast till långtidsbudget. Inte minst med tanke på Storbritanniens EU-utträde förväntar vi oss att kommissionen presenterar förslag på en mindre EU-budget.

Jag skulle gärna se att regeringen tar tillfället i akt och lyfter fram den frågan. Den bör prioriteras framför allt annat.

Anf. 27 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Ledamot Tina Acketoft frågade om investerings-screeningen. Vi var lite förvånade över hur snabbt det förslaget kom fram. Det känns som att någon suttit och filat lite på det innan det kom med i rådsslutsatserna vid midsommar.

Vissa saker går fort. Vissa saker går mindre fort i EU. Det här gick väldigt fort.

Jag har all anledning att tro att de som verkligen är för det här, nämligen Frankrike och Tyskland, hade jobbat ihop redan innan, så att det var i påsen – eller hur man nu säger. Det är de som är för det. Det finns också med i den tyska valdebatten, i det som kallas Mittelstand i den tyska industripolitiken, och har funnits med i den franska valdebatten.

Vi har en annan struktur. Det finns delar av det svenska näringslivet, framför allt inom it, som också kommer att tycka att det här är ganska bra.

Det finns ingen anledning att vara naiva. Det finns nämligen risker. Men som jag sa har vi redan i dag verktyg för att skydda vår industri, framför allt inom säkerhetsområdena, det som är vitala säkerhetsintressen.

De som delar vår syn är våra vanliga like-minded på handelsområdet, inte minst Storbritannien som står bakom oss.

Det vill till att udden inte riktas på ett sådant sätt att vi får en negativ utveckling när det gäller relationen mellan EU och Kina. Nämnden kan notera att för första gången på 13–14 år har vi ett positivt handelsutbyte med Kina. Det beror på att vi har haft investeringar, inte minst från Kina med Volvo PV, och ett bättre samarbete.

Det vi behöver slå vakt om är att vi behöver ha samma rätt i vår grundlag att skydda våra investeringar, som kineserna har här. Det är alltså den gamla diskussionen om ISDS, om att skydda investeringar mot expropriation. Den finns i regeringsformen. Men vi ska inte starta någon ISDS-debatt här. Då blir det ett långt möte i dag.

Ledamot Désirée Pethrus frågade om den sociala pelaren. Nej, här pågår arbetet. Vi kommer att återkomma. Jag har inte någon exakt information om när. Men vi har självfallet samma ståndpunkt som tidigare: Vi ska inte överföra mer makt till EU. Och vi är budgetrestriktiva.

Jag ber att få återkomma med mer exakt information inför det sociala toppmötet.

Ledamot Ulrika Karlsson undrade om prioriteringar inom de tio områdena. Nej, det är inte på det sättet. Det är alltså de tio prioriteringarna det gäller, varken mer eller mindre. Vi vill inte att EU ska ha färre och inte fler. Vi vill att de ska ha de prioriteringarna. Det är viktigt.

Det är en ny ambition från kommissionen att vara stor i de stora frågorna och små i de små frågorna, som kommissionens ordförande Juncker säger. Det är något som den svenska regeringen tycker är bra – lite ”Less is more”.

De svenska ståndpunkterna när det gäller budgetrestriktivitet har vi med oss hela tiden. Det kan jag försäkra nämnden om. Statssekreterare Elger har föredragit dem i finansutskottet och här i nämnden. Vi har dem i vårt svenska DNA. Och statsministern och finansministern redovisade dem här tidigt under säsongen. Det finns all anledning för alla att ha fokus på det. Och jag lovar att regeringen har det.

Anf. 28 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag uppfattade inte svaret helt. Vi har samma åsikt. Är budgeten någonting som regeringen anser viktigt att nämna på mötet? Det är den som sätter ramen för vad man de facto kan göra av de tio prioriteringarna.

Anf. 29 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Som jag sa, när det kommer upp frågor om budgeten framför vi den svenska budgetrestriktiva linjen – ja!

Vi framför alltså det, Ulrika Karlsson.

Anf. 30 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i denna fråga.

Vi övergår till dagordningspunkt 8, Övriga frågor. Vill statssekreteraren redovisa något specifikt?

Anf. 31 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Gärna! Det är en angelägen del. Kommissionen har begärt att under Övriga frågor få en lägesrapport om dialogen med Polen inom ramen för rättsstatsramverket.

Dialogen har bedrivits sedan 2016 och har hittills resulterat i tre rekommendationer. Bakgrunden är, som ni redan känner till, ett antal mycket kontroversiella reformer av det polska rättsväsendet. De kommer från den polska regeringen. Några av dem har stoppats av den polske presidenten men har inte dragits tillbaka av den polska regeringen.

Det är en informationspunkt. En diskussion är alltså inte planerad. Men det är inte osannolikt att viss diskussion kommer att uppkomma. I sådana fall avser EU-ministern givetvis att ta till orda, eftersom frågan är viktig för Sverige och för stödet för EU i Sverige.

Den svenska regeringen anser att utvecklingen i Polen även fortsättningsvis är mycket oroande och uppmanar den polska regeringen att beakta rekommendationerna och engagera sig i dialogen. Statsministern har fört samtal med både premiärministern och presidenten. Jag besökte själv Polen för två veckor sedan och framförde detta till det polska utrikesdepartementet.

Regeringen stöder kommissionens viktiga roll och arbete och önskar att situationen kan lösas genom dialog, för att nå en samsyn med den polska regeringen. Dialogen har pågått ett tag och har hittills inte lett till

önskat resultat. Vi ser därför fram emot att höra vad kommissionen har att säga gällande den fortsatta hanteringen.

När en medlemsstat brister i respekt för rättsstatens principer måste det få konsekvenser. Det är viktigt att EU:s institutioner samarbetar och att medlemsstaterna tar sitt ansvar för att värna och främja EU:s grundläggande värderingar. Annars riskeras vår trovärdighet och i förlängningen unionens sammanhållning och säkerhet. Vi är övertygade om att detta är viktigt för unionens trovärdighet och för stödet för EU i Sverige.

Nu är det alltså upp till kommissionen att bedöma Polen, inom ramen för de instrument som står till EU:s förfogande inklusive varningsförfarandet i artikel 7. Ett lästips är just artiklarna 7.1 och 7.2, inför det som komma skall.

Om kommissionen gör bedömningen att det är motiverat att inleda ett varningsförfarande mot Polen kommer den svenska regeringens ståndpunkt sannolikt att vara att stödja denna bedömning. Ett slutgiltigt ställningstagande kan vi naturligtvis inte komma med förrän vi har sett vad kommissionen kommer fram med. Men det är åt det hållet det lutar just nu.

Vi är inte i det läget nu. Men vi ser fram emot kommissionens uppdatering och bedömning av läget. Vi får alltså återkomma till frågan vid lämpligt tillfälle. Men jag tycker att det är viktigt att alla vet att det kommer att komma upp på detta möte.

Anf. 32 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den synnerligen angelägna och viktiga informationen. Vi för till protokollet att informationen är lämnad.

Anf. 33 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Vi hade en fråga till. Det gäller den informella lunchdiskussionen om mandatfördelning i Europaparlamentet. Det är också intressant för oss politiker, eller hur? Ska jag ta den?

Anf. 34 VICE ORDFÖRANDEN:

I allra högsta grad. Var så god!

Anf. 35 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Innan GAC artikel 50 inleds kommer ministrarna att delta i en informell lunch. Vid lunchen förutses en diskussion om olika frågor relaterade till Europaparlamentets arbete och sammansättning inför valet 2019.

Europaparlamentets konstitutionella utskott, AFCO, har presenterat en första rapport – det är alltså deras rapport – om en framtida omfördelning av mandaten i Europaparlamentet. Det är den som kommer att diskuteras under lunchen.

Regeringen återkommer givetvis till nämnden när det blir aktuellt för rådet att behandla förslaget om omfördelning av mandaten i Europaparlamentet. Vi söker alltså inte något mandat här. Det är bara en information om att det kommer att komma upp.

Vi har tidigare redovisat i ett fakta-pm att regeringen är emot till exempel en paneuropeisk lista.

2017/18:1
22 september

Och jag kan i det här fallet försäkra Ulrika Karlsson att det finns en budgetrestriktiv aspekt också på denna fråga.

Anf. 36 TINA ACKETOFT (L):

Låt mig bara säga att jag tycker att det är föredömligt att man har infört ett informellt lunchmöte, att man meddelar det i förväg och att vi kan följa upp det senare. Detta är transparens och samarbete – tack!

Anf. 37 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag instämmer för egen del i denna del.

Anf. 38 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Vi kan bara skicka in detta: Ni har allt stöd för att göra vad ni kan för att motverka de paneuropeiska transnationella listorna.

Anf. 39 VICE ORDFÖRANDEN:

Då för vi också denna fråga till protokollet.

§ 2 Allmänna frågor (art. 50)

Statssekreterare Oscar Stenström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 20 juni 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 25 september 2017

Anf. 40 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi övergår nu till artikel 50-mötet och Storbritannien. Den första dagordningspunkten är nr 3, Förhandlingar till följd av Förenade kungadömetns anmälan i enlighet med artikel 50 i EU-fördraget.

Om inte statssekreteraren vill tillägga något på återrapportsdelen och om det inte finns någon fråga från nämndens ledamöter klubbar jag återrapporten och lägger också denna till handlingarna.

Men nu tar vi dagordningspunkt 3, artikel 50 och Storbritannien.

Anf. 41 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Allmänna rådet kommer i sin sammansättning enligt artikel 50 att diskutera läget i brexitförhandlingarna på basis av den redogörelse som chefsförhandlare Michel Barnier kommer att ge. Som nämnden är medveten om ser inte läget speciellt positivt ut efter den tredje förhandlingsrundan, som avslutades den 31 augusti.

Michel Barnier bedömde då att vi står långt ifrån tillräckliga framsteg i de centrala utträdesfrågorna, alltså fas 1, som behövs för att förhandlingen ska kunna övergå i den andra fasen. Det handlar alltså om medborgarfrågan, finansfrågan och Irlandsfrågan. Det har särskilt varit i den ekonomiska uppgörelsen som Storbritannien inte har velat röra på sig. När det gäller EU-medborgarnas rättigheter och den irländska gränsfrågan bedömer vi att det har varit något bättre.

Den fjärde förhandlingsrundan skulle ha inletts nu i måndags, men den skjöts upp till nu på måndag med hänsyn till den brittiska kalendern och kanske även kalendern i Tyskland. Framför allt ska Theresa May klockan tre svensk tid, klockan två brittisk tid, hålla ett tal i Florens om läget i förhandlingarna. Vi hoppas att detta ska kunna innebära bra förutsättningar för förhandlingarna när de fortsätter på måndag. Även om Mays tal lägger an en mer konstruktiv hållning från brittisk sida kommer Europeiska rådets bedömning av om tillräckliga framsteg har nåtts att baseras på framstegen i själva förhandlingarna. Det är vad som händer runt Michel Barniers bord som är avgörande och inte vad som sägs vare sig i brittisk press – för det sägs mycket där – eller på andra håll.

Det är inte tu tal om att detta är ett av de viktigaste tal som kommer att hållas. Det förra, i Lancaster, hölls för ett tag sedan, och den brittiska regeringen har signalerat till oss och till mig att det är nu vi ska lyssna noga. Det är på basis av talet i eftermiddag som förhandlingar kommer att föras de kommande veckorna.

Från regeringens sida är vi angelägna om att så snart som möjligt kunna gå vidare till nästa förhandlingsfas, som också innefattar att man talar om ramarna för den långsiktiga relationen med Storbritannien. Men

det förutsätter att Europeiska rådet enhälligt på rekommendation av Michel Barnier kan konstatera att tillräckliga framsteg har uppnåtts.

Oavsett hur det hela utvecklar sig kan vi räkna med en livlig diskussion på rådsmötet på måndag. To be continued, med andra ord.

Anf. 42 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Från Moderaternas sida delar vi regeringens syn att det är viktigt att man så snart som möjligt går vidare till den andra förhandlingsbasen. Inte minst är det ju medborgare och företag som väntar på svar, och man måste komma framåt.

Däremot undrar vi lite över detta med tillräckliga framsteg. Det är aldrig definierat vad som är tillräckliga framsteg. Vi förstår att det används i förhandlingarna som ett förhandlingskort, men likväl måste man se medborgarnas och företagets behov av svar och sätta detta i främsta rummet. Vi stöder att regeringen trycker på här och ser vikten av att man går vidare och gör detta så snart som möjligt.

Statssekreteraren får gärna säga någonting om hur diskussionen går om detta. Hur definierar man ”tillräckliga framsteg”?

Anf. 43 JENS HOLM (V):

Jag undrar om Sverige kommer att ta ordet i diskussionerna och vad man i så fall lite mer konkret kommer att säga. Jag är oroad över situationen som den är nu och hur förhandlingarna hela tiden har varit, för det är två skyttegravar som man befinner sig i. EU verkar å sin sida ha en tanke om att Storbritannien ska straffas, och man är livrädd för att andra länder ska gå samma väg som Storbritannien. Britterna är å sin sida påhejade eller hotade av tabloidpress och reaktionära krafter. Man verkar inte komma framåt.

Då tycker jag att det är viktigt att det finns sansade länder i sammanhanget, som säger: Det här måste gå att lösa. Jag tycker att det som Theresa May väntas säga i dag om att man ska ha en övergångsperiod på ett par år i sig låter ganska rimligt. Jag anser också att Sverige borde fortsätta att lyfta upp Norge och EES-alternativet, även om May själv har sagt att det inte är intressant för henne. Det finns ju andra partier i Storbritannien som tycker att det är en bra idé.

Anf. 44 VICE ORDFÖRANDEN:

För egen del vill jag gärna fylla på frågeställningen om vem som har initiativrätten att konstatera att tillräckliga framsteg har gjorts. Är det bara chefsförhandlaren Michel Barnier som har denna initiativrätt, eller kan till exempel kommissionen som helhet så att säga köra över chefsförhandlaren? Kan en medlemsstat eller en grupp av medlemsstater föreslå och konstatera att tillräckliga framsteg har uppnåtts så att man får upp frågan för avgörande?

Anf. 45 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Sverige är fantastiskt. Vi kan nog enas ganska mycket från höger till vänster i synen på brexit. Det är starkt.

Jag vänder mig först till Ulrika Karlsson i frågan om tillräckliga framsteg. Jag har läst teknisk fysik, och detta är så långt ifrån teknisk

fysik som man kan komma. Det finns ingen ekvation som avgör när nollan blir en etta i det här fallet. Det är politiker som avgör, och vi i grund och botten, så du formulerar det utmärkt själv.

För vår del och för att gå tillbaka till den budgetrestriktiva linjen handlar det om att Sverige är en stor nettobetalare till EU. Det är självklart att det är vår uppfattning att det för svenskt vidkommande kommer att vara viktigt vad summan blir i den finansiella uppgörelsen. Det handlar också om i vilken mån Storbritannien är beredd att betala under 2019 och 2020. Vi kan vara ganska säkra på att om de inte gör det och om vi inte blir överens där kommer frågan tillbaka som en bumerang till oss, och det är vi inte sugna på. Där finns det såklart lite mer av matematiskt plus-och-minus-tänkande som vi behöver se på.

Förhoppningsvis kommer det, precis som Jens Holm sa, i eftermiddagens tal någon form av erbjudande från Storbritanniens sida när det gäller en övergångslösning. Det kan vara bra för både företagen och medborgarna men också för den ekonomiska delen.

På något sätt ska säcken knytas ihop under denna budgetperiod. Den ska också knytas ihop före nästa allmänna val i Storbritannien. Det tror jag att man kan läsa in som en stark önskan från både Labour och Tories i Storbritannien.

Vi tillhör inte dem som vill straffa UK. Vi vill värna EU-27. Men vi vill ha ett bra samarbete med Storbritannien. Det är grundpositionen. Vi ska absolut vara bland de sansade länderna.

Ordförandens fråga gällde vem som har initiativrätt. Informellt är det chefsförhandlaren Michel Barnier. Frågan kommer upp. Den kommer att stå på Europeiska rådets dagordning både i oktober och i december. Formellt sett är det ordförandeskapet och ordföranden för Europeiska rådet som får ställa frågan. Men informellt och praktiskt kommer det att vara Michel Barnier som i sitt arbete och i sitt team förankrar och kan redogöra för att man har denna palett av bra försäkringar för framtiden men också framsteg i de tre pelarna. Det är politik i dess bästa form.

Anf. 46 VICE ORDFÖRANDEN:

I den här församlingen är vi ju vana vid politik. Jag konstaterar att regeringen har stöd för sin inriktning i frågan.

Vi går till dagordningspunkt 4, Förberedelser inför Europeiska rådet (artikel 50) (den 19 eller 20 oktober 2017).

Anf. 47 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM:

Herr ordförande! Detta blir egentligen ett svar på ordförandens egen fråga. Allmänna rådet kommer att inleda de formella förberedelserna för Europeiska rådets diskussioner den 19 eller 20 oktober om läget i brexitförhandlingarna. Det är alltså då som stats- och regeringscheferna på basis av Michel Barniers rekommendation förväntas ta ställning – där kom svaret – till om det har nåtts tillräckliga framsteg i förhandlingarna.

Då ska också den estniska premiärministern få en redovisning av den politiska diskussionen om byte av säte för två myndigheter – EBA och EMA. Det är bankmyndigheten och läkemedelsmyndigheten. Det här ska ha ägt rum i marginalen till allmänna rådet den 17 oktober. Vi återkommer inför detta. Kommissionen gör en liten assessment om alla de olika

2017/18:1
22 september

ansökningar som har kommit in. De kommer inte att gradera dem; det kunde man höra om på radion i morse om jag förstod det rätt.

Rådet förväntas inte föra någon diskussion under denna punkt, utan man kommer bara att annotera den annoterade dagordningen. Återigen: Vi sätter bara upp det på dagordningen. Men i transparens- och informationssyfte vet ni nu detta, Tina!

Anf. 48 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att regeringen har stöd för sin inriktning i denna fråga.

Om det inte finns något att anmäla under dagordningspunkt 5, Övriga frågor, tackar vi statssekreteraren med medarbetare för medverkan vid dagens EU-nämndssammanträde.

Innehållsförteckning

2017/18:1
22 september

§ 1 Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	1
Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 6 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	2
Anf. 7 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	2
Anf. 8 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	2
Anf. 9 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	2
Anf. 10 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 11 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	3
Anf. 12 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	3
Anf. 13 VICE ORDFÖRANDEN	4
Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	4
Anf. 15 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	4
Anf. 16 JENS HOLM (V)	4
Anf. 17 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	4
Anf. 18 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	4
Anf. 19 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	4
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 21 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	5
Anf. 22 VICE ORDFÖRANDEN	5
Anf. 23 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	5
Anf. 24 TINA ACKETOFT (L)	6
Anf. 25 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	6
Anf. 26 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	6
Anf. 27 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	7
Anf. 28 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	8
Anf. 29 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	8
Anf. 30 VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 31 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	8
Anf. 32 VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 33 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	9
Anf. 34 VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 35 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	9
Anf. 36 TINA ACKETOFT (L)	10
Anf. 37 VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 38 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	10
Anf. 39 VICE ORDFÖRANDEN	10
§ 2 Allmänna frågor (art. 50).....	11
Anf. 40 VICE ORDFÖRANDEN	11
Anf. 41 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	11
Anf. 42 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	12
Anf. 43 JENS HOLM (V)	12
Anf. 44 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 45 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	12
Anf. 46 VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 47 Statssekreterare OSCAR STENSTRÖM.....	13

2017/18:1
22 september

Anf. 48 VICE ORDFÖRANDEN 14